

Symbiose

Ronald Osinga

Symbiose

Een thriller met een vleugje wetenschap

© Ronald Osinga - 2024
Eerste druk maart 2024
Druk: Brave New Books
Coverontwerp: Ronald Osinga
Coverfoto: Mert Gokalp
Foto achterzijde: Mark Osinga
ISBN: 9789465012919

Proloog

De drugshandelaar werd hardhandig in een stoel geduwd en voelde hoe zijn handen en enkels aan de stoel werden vastgebonden. Hij was geblinddoekt en zag dus niets. Waarschijnlijk bevond hij zich in een verhoorkamer. Hij hoorde hoe de deur van de kamer werd dichtgeslagen. Daarna bleef het stil. Hij was kennelijk alleen.

De politie had hem zomaar ineens 's ochtends opgepakt terwijl hij sigaretten aan het kopen was in een winkeltje tegenover het café waar hij had afgesproken. Hij had geen idee waarom. Twee agenten hadden hem in de boeien geslagen, geblinddoekt, en achterin een auto gezet. Ze hadden minstens een half uur gereden en hem daarna naar de ruimte gebracht waarin hij zich nu bevond. Hij was er niet gerust op. Ze hadden hem wel eens eerder opgepakt, maar tot nu toe had hij zich er altijd weer uit kunnen kletsen. Maar deze keer was het anders gegaan, hij was nog nooit eerder geboeid en geblinddoekt afgevoerd.

Na tien minuten hoorde hij de deur van de verhoorkamer opengaan. Er kwam iemand naar binnen. De deur ging weer dicht en de persoon die binnen was gekomen liep nu naar hem toe. De blinddoek werd van zijn hoofd getrokken. Hij knipperde even met zijn ogen toen felle TL-lampen hem in het gezicht schenen. Hij bevond zich in een lichte, kale ruimte. De muren en de vloer waren geheel bekleed met witte tegels. Voor hem stond een tafel. Op die tafel lag een wit canvas doek. Daarnaast lag een groot vleesmes. Toen kwam degene die de blinddoek had losgetrokken van achter zijn stoel tevoorschijn. De schrik sloeg de drugsdealer om het hart: hij keek recht in het gezicht van de meest gevreesde man van de stad. Hij begon te trillen over zijn hele lichaam. Zweet brak aan alle kanten uit.

“N-nee,” stotterde hij. “Alsjeblieft!”

Hij wist nu waar hij zich bevond. Op de plek waarvan iedereen in de stad hoopte dat hij er nooit terecht zou komen: het atelier van Diego Vasconcelos.

Diego Vasconcelos keek de drugsdealer aan met een van haat en woede doordrongen gezicht.

“Wat heb je met mijn zoon gedaan, hoerenjong? Vertel op!”

De drugsdealer schokschouderde en kon geen woord meer uitbrengen. Hij was in doodsangst. Hij wist wat er ging gebeuren. Iedereen kende de verhalen die er over deze ruimte de ronde deden.

Vasconcelos greep hem vast bij beide oren.

“Heb je niet gehoord wat ik vroeg, klootzak? Nou, dan heb je deze dingen dus niet meer nodig! Ze doen het niet zo goed, geloof ik.”

Hij liet de oren van de drugsdealer weer los en liep naar de tafel. Hij pakte het vleesmes van de tafel en liep met een duistere, verbeten blik op zijn gezicht terug naar zijn slachtoffer. Een ijselijke gil klonk door de ruimte. De witte tegels op de vloer kleurden langzaam rood.

Hoofdstuk 1 – 24 september

De receptioniste van het Hotel Art legde het zakje met de sleutelkaart op de balie.

“Hier is uw sleutel, meneer King, en er is ook een brief voor u binnengekomen, alstublieft. Uw kamer is op de vierde verdieping, de lift is hier recht achter u. Ontbijt is van half zeven tot half tien ’s ochtends in de zaal hierachter op de begane grond. Als u verder nog vragen heeft, wij staan vierentwintig uur per dag tot uw beschikking.”

Na deze woorden schonk ze meneer King een verleidelijke glimlach, net iets te verleidelijk, als je het hem vroeg.

“Vierentwintig uur per dag,” zei Rendon King. Dus je bent vanavond niet vrij?”

De receptioniste lachte, maar ging er niet verder op in. Rendon zag wel iets van pretlichtjes in haar ogen toen ze zich van hem afwendde. Hij nam de sleutelkaart en de brief van de balie, pakte zijn rolkoffer en draaide zich om. Hij botste bijna tegen een grote, rossige kerel op, die hem met een brede grijns aankeek.

“Rendon King! Wat doe jij hier? Achter de meiden aan?”

“Brent Mooring! Hahahaha! Goed om je te zien! Hoezo, ik achter de meiden aan? Zij begon, hoor!”

Rendon wierp nog even een blik achterom naar de balie en zag dat de receptioniste naar hen keek. Ze glimlachte liefjes.

“Ja ja ja, was je handen maar weer in onschuld,” zei Brent. “Maar vertel eens, wat brengt jou hier? Sinds wanneer heb jij verstand van voeding?”

“Al zo lang als ik kan eten! En dat is al best een tijd, hahaha. Hee, we moeten absoluut even bijpraten deze week. Liefst met een glas bier erbij. Maar nu ga ik eerst mijn koffer naar mijn kamer brengen.”

“Zullen we anders zo even een drankje meepikken op de Get Together?”

“Da’s goed, zie ik je straks.”

Ze gaven elkaar een high five en Rendon stapte de lift in naar de vierde verdieping.

Brent en Rendon waren vakgenoten, beiden verdienden de kost als onderzoeksjournalist. Brent was freelancer en werkte meestal voor bladen als National Geographic en Times Magazine. Rendon werkte voor Smoke & Fire, een Engels tijdschrift dat zich vooral toelegde op het aan de kaak stellen van misstanden, in de breedste zin des woords. Het blad

was de spreekwoordelijke luis in de pels van regeringen, multinationals, banken en tal van andere organisaties. Rendon en zijn collega's hadden al meerdere kleine en grote zwendelaars ten val gebracht.

Brent en Rendon noemden zichzelf "conferentie-vrienden". Ze kwamen elkaar regelmatig tegen op wetenschappelijke congressen en bij politieke bijeenkomsten zoals de United Nations klimaatop en de G8 conferenties. Deze keer namen ze deel aan een strategisch congres van de wereld-voedingsorganisatie, de FAO, in Rome. Het thema van het congres was "Future Foods". Technologische innovaties in de voedselproductie zouden er gepresenteerd gaan worden, en bespiegelingen over hoe het groeiende aantal monden van de almaar toenemende wereldbevolking gevoed zou kunnen blijven worden. Rendon was er officieel om "verslag te doen voor een Engels tijdschrift", maar had een dubbele agenda. Smoke & Fire was bezig met een onderzoek naar de Engelse vleesindustrie. Die was de laatste jaren meerdere malen in opspraak geweest wegens fraude met hormonen, gesjoemel met houdbaarheidsdata en intimidatie van biologische veehouders. De redactie van Smoke & Fire vermoedde dat dit geen op zichzelf staande incidenten waren, maar dat er een georganiseerde vleesmaffia actief was, een harde kern binnen de sector die winst maken belangrijker vond dan productveiligheid en milieu. Rendon was op deze zaak gezet en moest nu proberen uit te vinden of er sprake was van een actieve lobby tegen organisaties die zich met vleesvervanging bezig hielden. "Eating down the food chain" zou het thema zijn voor morgen, de eerste dag van de conferentie. Oftewel, minder vlees consumeren, of laagwaardiger vlees, of vleesvervangers, vegetarisme, veganisme. Pleitbezorgers voor al deze ontwikkelingen zouden vertegenwoordigd zijn en hun visies presenteren. De vleeslobby zou ongetwijfeld ook aanwezig zijn en de discussie met hun tegenstanders aangaan. Rendon zou observeren, interviewen, spitten en speuren.

Enmaal op de vierde verdieping ging Rendon zijn kamer binnen. Het was een overdreven grote kamer voor één persoon, vond hij. Er stonden twee grote bedden, een bankje, twee stoelen en een tafel. Een ingebouwde minibar maakte de inrichting compleet. Hij keek in het koelkastje. Er stonden frisdranken, blikjes bier, een fles rode wijn, en miniflesjes met onder andere een single malt whisky en een XO cognac. Op zich zou hij het hier wel drie dagen uit kunnen houden, dacht hij. Hij deed zijn schoenen en sokken uit. Rendon hield niet van schoenen en sokken. Het liefst liep hij de hele dag op flipflops, badslippers of sandalen, of desnoods op blote voeten. Sokken zag hij als een noodzakelijk

kwaad, iets wat je aantrok omdat het van je verwacht werd, omdat schoenen zonder sokken nou eenmaal niet stonden onder een smoking. En schoenen belemmerden volgens Rendon de bloedsomloop. Hij leed aan het Restless Leg Syndrome. Een aandoening die je uit je slaap houdt, omdat je je benen 's nachts niet kunt stilhouden. Een aandoening waar wereldwijd miljoenen mensen aan lijden, maar waar gek genoeg bijna iedereen van denkt dat hij of zij de enige is in de wereld die ermee rondloopt. Rendon had het idee dat de RLS klachten waren toegenomen sinds hij vaker dichte schoenen was gaan dragen, en was dus iedere keer weer blij als hij zijn schoenen uit kon doen.

Ha, dat voelde bevrijdend! Hij plofte neer op een van de twee bedden en maakte de brief open die hij bij de receptie had gekregen. Hij fronste zijn wenkbrauwen toen hij de korte, doch niet mis te verstane inhoud onder ogen kreeg:

“Je bent hier niet welkom. Verlaat Rome als je leven je lief is.”

Rendon zat meteen rechtop in bed. Het was niet voor het eerst in zijn leven dat hij een dreigbrief had ontvangen, maar het was toch iedere keer weer buitengewoon confronterend om zo'n bericht te moeten lezen. Waar kwam dit nou ineens vandaan? Wie wilde hem hier weg hebben? Hij keek op de enveloppe. Die was gefrankeerd met een poststempel, dus zou wel gewoon met de post zijn binnengekomen. De brief was geadresseerd aan Rendon King, Art Hotel, Via Marguta, Rome. Het adres was op de enveloppe geprint. Het zou lastig worden om de afzender op te sporen.

Rendon legde de brief op zijn nachtkastje en zuchtte. Zou hij nog naar de Get Together party gaan? Hij had even niet zoveel behoefte meer aan gezelligheid. Hij hield sowieso niet zo van dit soort welkomstfeestjes. Ze hadden meestal een hoog ouwe-jongens-krentenbrood gehalte, met collega's die elkaar na jaren weer eens zagen en dan meteen enthousiast een cocktail van drank en wetenschap gingen mixen. Te midden van al die oude vrienden bevond zich dan ook altijd een aantal “nieuwkomers”, mensen die voor het eerst naar een congres gingen in hun nieuwe vakgebied. Zij mengden zich meestal wat onwennig met hun glas champagne of wijn tussen de anderen en probeerden aan te haken bij de groepjes die zich vormden of zochten toenadering tot elkaar. En dan had je ook nog de jongelingen, de studenten en promovendi. Zij klitten meestal bij elkaar bij de collega's van hun eigen groep en kwamen pas als het congres vorderde meer uit hun schulp.

Rendon bedacht zich dat hij Brent had beloofd om nog even naar beneden te komen, dus hij zocht met lichte tegenzin zijn sokken en schoenen weer bij elkaar. Steevast deed hij eerst zijn linker sok en -schoen aan en begon pas de aan rechterkant als de linkerschoenveter gestrikt was.

Toen hij beneden in de bar was aangekomen gaf Rendon zijn toegangsticket af bij de deur en nam een glas champagne aan van een in stemmig zwart geklede kelner. Hij keek rond. Niet ver bij hem vandaan stond een typische nieuwkomer, een lange man van eind dertig, begin veertig, die wat onzeker om zich heen keek. Rendon wilde op de man af stappen en een praatje beginnen, maar zag even verderop een heftig zwaaiende Brent met een paar bier drinkende mannen aan een sta-tafeltje hangen. Een van de bierdrinkers kende hij: Michael Vandenberg. Met Michael had hij ooit drie dwaze dagen doorgebracht in Tokio. Ze waren toen de enige twee Europeanen geweest op een technologiebeurs die vrijwel volledig in het Japans bleek te zijn opgezet. Michael en hij waren min of meer tot elkaar veroordeeld geweest en hadden met veel plezier samen de uitdaging aanvaard om een spontane spoedcursus handen-en-voeten Japans in de praktijk te brengen. Hij kon nog net zonder opvallend onbeleefd te hoeven doen zijn koers wijzigen, liep langs de lange man heen en schoof aan bij Brent en Michael.

“Heej King,” zei Michael, “zet dat laffe bubbelgum-drankje eens gauw aan de kant en pak snel een schone pul van die tafel daar. We hadden al op je gerekend,” vervolgde hij met een grijns, wijzend op een grote kan met tenminste twee liter bier die midden op het sta-tafeltje stond.

De toon was gezet. Luidruchtig bespraken de heren alles wat er op het wereldtoneel gebeurde en dan speciaal datgene in de bar van Hotel Art. Het werd al snel meer dan gezellig en Rendon was blij dat hij was gegaan. Opeens trok Brent hem aan zijn mouw.

“Hee kijk! Daar heb je je grote vriend! Sir Angus!”

Rendon keek om. Een rijzige man met wit golvend haar was zojuist de bar binnengelopen. Rendon herkende Sir Angus Fitzpatrick, de voorzitter van de Engelse beroepsorganisatie voor vleesproducenten. Sir Angus was een gerespecteerd man, hij had connecties op hoog niveau binnen de Britse regering en men beweerde dat hij zelfs een direct lijntje had met Buckingham Palace. Sir Angus en Rendon King hadden nou niet bepaald wat je noemt een goede verstandhouding, zeker niet sinds Rendon het had gewaagd om hem in een van zijn opiniestukken in Smoke & Fire “Angus Beef” te noemen. Rendon verdacht de conservatieve vleesmagnaat ervan de drijvende kracht te zijn achter de lobby tegen de zogenaamde vleestaks, een belasting ter compensatie van de enorme uitstoot

van koolstofdioxide door de vlees producerende industrie. Sir Angus had vinnig gereageerd op de belediging en de aantijgingen en had Smoke & Fire afgedaan als “Een Barbecue-magazine”. Angus Beef was een van de primaire doelen waarop Rendon deze dagen zijn aandacht zou gaan richten.

Een uur later liep de Get Together Party ten einde en gingen Rendon, Brent en Michael met drie andere Britten, een Nederlander en een Zweed nog even verder met hun feestje buiten het hotel. Hotel Art lag vlakbij de Spaanse Trappen, een van de belangrijkste toeristische uitgaansgebieden van de stad. Het kostte de heren dan ook niet veel moeite een plek te vinden “met een fatsoenlijke tap”, zoals Michael het uitdrukte. Nog minder moeite kostte het hen om de kroegbaas die avond een goede omzet te bezorgen. Het was dan ook al diep in de nacht toen Rendon zich voor de tweede keer die dag op zijn hotelbed liet neerploffen. Hij viel als een blok in slaap.

Hoofdstuk 2 – 25 september

Met een ietwat licht gevoel in zijn hoofd liep Rendon naar de ontbijtzaal. Hij had even oogcontact met de receptioniste en ze schonken elkaar een wat broeierige, samenzweerderige glimlach. In de ontbijtzaal was bijna niemand. Rendon was laat, en had eigenlijk ook niet heel veel zin in een uitgebreide maaltijd. Hij nam koffie, een glas verse Jus d' Orange en een croissant met Franse kaas. Hij keek op zijn telefoon: kwart voor tien, om tien uur zou de conferentie geopend worden door de Europese baas van de FAO. Opschieten dus, anders zou hij meteen de eerste ochtend al te laat komen. Hij besloot het poetsen van zijn tanden tot de koffiepauze uit te stellen, nuttigde snel zijn ontbijt en ging rechtstreeks van de ontbijtzaal naar de hal waar de presentaties gegeven zouden worden.

Rendon zag dat het al behoorlijk vol was in de zaal. Het was een flinke ruimte met meer dan driehonderd zitplaatsen. Hij liep naar achteren tot aan de voorlaatste rij stoelen en ging daar helemaal aan de zijkant zitten. Dat had twee voordelen: je kon tussen de lezingen door gemakkelijk weggomen zonder voor allerlei lieden langs te hoeven lopen en je kreeg vaak als eerste de microfoon als er vragen gesteld konden worden.

Precies om klokslag tien uur kondigde de dagvoorzitter, een dikke Italiaan met een heldere stem, de openingsspeech aan. Onder luid applaus liep de FAO-baas het podium op. Hij zette de microfoon op de juiste hoogte en keek de zaal rond.

“Geachte aanwezigen, welkom! Welkom allereerst in het prachtige Rome! Een stad vol historie! Een stad die al meer dan tweeduizend jaar de mensheid heeft zien veranderen. En een stad met één van de oudste en beste eetculturen die onze wereld rijk is. U zult daar in de dagen die komen nog meerdere malen van kunnen genieten.”

Hij pauzeerde even.

“En welkom ook bij de toekomst van ons eten! Future foods is het thema voor deze strategische bijeenkomst. Met een wereldwijd panel van experts willen wij deze week iets in beweging zetten. Een transitie! U bent hier om te luisteren naar de laatste trends en de nieuwste doorbraken op het gebied van duurzame voedselproductie. En een transitie is nodig! Steeds meer land gebruiken we om voedsel te verbouwen. Steeds leger vissen we de zee. En al dat voedsel wordt dan ook nog eens op een inefficiënte manier gebruikt. Nog steeds lijden miljoenen mensen in de

wereld honger, terwijl er op andere plaatsen miljoenen kilo's voedsel worden doorgedraaid. Te veel voedsel is te vaak op de verkeerde plek. Kan dit anders? Natuurlijk kan dit anders! En één van de manieren waarop we het anders kunnen doen is meteen het thema van deze eerste dag: Eating down the food chain.”

De FAO baas nam een slok uit het glas water, dat vlak daarvoor door één van de hostessen voor hem was neergezet.

“Eating down the food chain,” vervolgde hij, “is volgens velen het enige wat we kunnen doen om aan de groeiende vraag naar voedsel te voldoen zonder het systeem dat aarde heet te overbelasten. We kunnen het ons niet langer permitteren om met zeven miljard toppredatoren bovenaan de voedselketen te blijven staan. We kunnen niet anders dan zoeken naar snelgroeiende, alternatieve bronnen van eiwit. En die zijn er! Als we de juiste keuzes maken kunnen we dezelfde hoeveelheid voedsel produceren als dat we vandaag de dag doen, maar dan met een tot vijf keer zo lage ecologische footprint voor onze planeet.”

Hij liet deze woorden even op het publiek inwerken.

“Geachte aanwezigen, deze week zijn wij hier bij elkaar om te bespreken wat die juiste keuzes zouden kunnen zijn. Aan het einde van wat naar ik hoop drie intensieve en inspirerende dagen zullen worden, zullen wij gezamenlijk werken aan een slotverklaring, een advies aan de wereld en “food for thought” voor hen die proberen om deze wereld te besturen. Dames en heren, ik wens u een succesvolle, en bovenal productieve conferentie toe!”

Met wederom een daverend applaus verliet de FAO baas het podium. De dagvoorzitter nam de microfoon van hem over en kondigde de eerste van de vier sprekers in de ochtendsessie aan: Nicholas “Nicky” Brown, een charismatische Amerikaan, ging spreken over het concept “Fishing down the food chain”.

“Fishing down the food chain is een zorgelijke, wereldwijde trend binnen de visserij,” zei de dikke voorzitter. “De vissen die we vangen worden steeds kleiner. De soorten waarop we vissen staan steeds lager in de voedselpiramide. Dat heeft consequenties voor de mens en de natuur. En niemand die ons dat beter kan uitleggen dan onze eerste spreker van vandaag. Een grootheid op het gebied van visserijbiologie! Dames en heren, een warm welkom voor Professor Nicholas Brown!”

Het verhaal werd met vaart en flair verteld, in een typisch Amerikaanse, onnavolgbare stijl: “Nog even, en het enige wat we nog in onze netten aantreffen zijn kwallen en ansjovis, we kunnen maar beter snel leren om dat lekker te vinden...”

Nicky Brown preekte een half uur door en zijn verhaal ontlokte een heftige discussie onder de aanwezigen. Rendon vond dat er verder die ochtend eigenlijk niet zoveel bijzonders gebeurde. Sir Angus had niet één keer een vraag gesteld, Rendon zag hem alleen maar af en toe een aantekening maken en iets fluisteren tegen zijn collega naast hem. Ook de rest van het publiek was vrij tam, afgezien van een linkse activiste, die het blijkaar allemaal niet ver genoeg vond gaan en drie keer de microfoon vroeg om in verschillende bewoordingen dezelfde vraag te stellen: waarom verbieden we het eten van vlees niet gewoon?

Rendon was blij dat het lunchpauze was. Zijn hoofd was nog niet helemaal helder, en hij had de laatste twee lezingen buitengewoon saai gevonden. Lang niet iedereen in de wetenschap was een geboren spreker, dat was hem al vaker opgevallen op dit soort bijeenkomsten. Hij liep naar het lunchbuffet en schepte zijn bord vol met salades en pasta's. Daarna keek hij om zich heen. Aan één van de lange tafels langs de muur zat de lange man die Rendon gisteravond had willen aanspreken. Naast hem was nog een plek vrij.

‘Poging twee,’ dacht Rendon, en hij vroeg vriendelijk of hij aan mocht schuiven. Dat mocht, en hij stak zijn hand uit naar de man.

“De naam is King. Rendon King,” zei hij met een vette knipoog naar James Bond. De man lachte.

“Tuovinen. Pekka Tuovinen. Aangenaam.”

“Finland?”

Pekka Tuovinen knikte. “Dat was vast niet zo moeilijk te raden,” lachte hij.

Rendon mocht hem meteen. Pekka Tuovinen was vriendelijk en praatte gemakkelijk. Hij wilde van alles weten over het werk dat Rendon deed voor het tijdschrift en dan vooral over de risico's die het publiceren van onwelgevallige informatie over hoogstaande personen met zich mee bracht. Rendon vergat het eten op zijn bord en begon te vertellen.

“Reken maar dat niet iedereen blij met ons is! Ik word minstens vier keer per jaar met de dood bedreigd. Toevallig heb ik gisteravond nog zo'n gezellige brief gehad. Meestal zijn het losse flodders, maar je wordt er toch achterdochtig en zenuwachtig van. Vooral vlak nadat je zo'n anonieme bedreiging hebt gehad kijk je voortdurend over je schouder. Ik moet zeggen dat het op een bepaalde manier went, maar het wordt nooit gewoon – iedere keer krijg je toch weer de rillingen als je zo'n bedreiging leest.”

Pekka knikte begrijpend.

“En soms komt het gevaar uit een onverwachte hoek! Ken je Neptune's

Army?”

Pekka schudde zijn hoofd.

“Houd dat zo. Neptune’s Army is een militant clubje van milieuactivisten dat zich inzet voor het beschermen van grote zeedieren, walvissen en zo. Ze zijn een afsplitsing van de Sea Sheperds, omdat ze de Sea Sheperds niet meer militant genoeg vonden. De Sea Sheperds op hun beurt waren weer afgesplitst van Greenpeace, omdat die organisatie in hun ogen te salonfähig werd. Kun je nagaan uit wat voor rechtlijnige types Neptune’s Army bestaat. Op zich streven ze natuurlijk wel een heel nobel doel na, en omdat ze op een bepaald moment enorm de aandacht trokken met een paar spectaculaire acties tegen Noorse walvisvaarders, besloten we om een reportage aan hen te wijden. En wat gebeurde er? Drie weken na de publicatie ontving ik schriftelijke bedreigen van de voorzitter van de Neptune’s Army, omdat we hun standpunt niet goed onder aandacht gebracht zouden hebben! De dag daarna werd ik voor mijn huis opgewacht door drie van die gasten. Ik had geluk – er stopte vrijwel direct een politiewagen naast mij. Mijn burens hadden die drie zien rondhangen en hadden de politie gewaarschuwd. Toen dropen ze af, nog voordat het tot naderigheid kon komen. Natuurlijk hebben we die schriftelijke bedreigingen vervolgens gepubliceerd en sindsdien horen we niet zoveel meer van de army... de pen was weer eens machtiger dan het zwaard.”

“Dat is heftig,” zei Pekka. “Ik begrijp hoe je je moet voelen. Ik ben zelf onlangs ook geïntimideerd. Ik schrok me wild!”

Rendon, die inmiddels wat onderuit was gezakt, ging weer wat meer rechtop zitten. Dit kon wel eens interessant worden.

De Fin legde uit dat hij als onderzoeker vergelijkingen maakte tussen de koolstofdioxide uitstoot van rundvleesproductie, varkensvleesproductie, kip, en andere vleesproducten. Na publicatie van een rapport met een vernietigende conclusie voor de rundvleesproducenten had hij een e-mail ontvangen waarin een rectificatie werd geëist. Anders zou dit artikel het einde van zijn onderzoekscarrière betekenen, had de anonieme afzender geschreven. Pekka had aangifte gedaan en de politie had via het IP-adres van de e-mail afzender kunnen achterhalen dat het om iemand uit een belangenorganisatie ging. Het onderzoek liep nog, en Pekka was er nog niet helemaal gerust op. Ook hij keek wel eens achterom als hij van zijn werk naar huis ging.

Rendon vertelde dat hij juist voor dit onderwerp naar Rome was gekomen. Hij vroeg Pekka naar zijn contactgegevens. Twee visitekaartjes wisselden van eigenaar. Daarna begon Rendon eindelijk aan zijn pasta met salade.

Na de lunch werd Rendon aangesproken in de gang. Hij herkende de activiste die 's ochtends tijdens de sessies steeds vragen had gesteld over het eten van vlees.

“Jij bent toch die reporter van Smoke & Fire?”

Rendon knikte bevestigend.

“Je moet me helpen. Ze zijn echt helemaal gek geworden hier. Heb je het programma voor morgen gezien? Allemaal genetische manipulatie! Ze willen echt de meest waanzinnige schepsels creëren, alleen maar om vlees te kunnen blijven eten, meneer. Het is echt waanzinnig. Kafkaiaans. Je moet daarover schrijven. Je moet ze stoppen!”

“Ik zal eens zien wat ik kan doen, mevrouw. Eerst maar eens luisteren wat ze morgen te vertellen hebben, lijkt me.”

Rendon wilde doorlopen, maar de vrouw pakte hem beet bij zijn onderarm.

“Ze bedreigen me! Ik krijg allemaal haat op mijn sociale media-profielen! Ik durf bijna niets meer op te schrijven. En nu durf ik hier ook niets meer te zeggen. Kijk wat ik vanochtend voor reactie heb gekregen.”

Ze pakte haar telefoon en liet hem een zeer recente reactie zien op haar Twitter-account, ongeveer een half uur geleden geplaatst:

“krijg de tyfus met je veganisme, quinoa-teef, nog één opmerking over vlees en we weten je te vinden”

Rendon fronste zijn wenkbrauwen. Dat leek inderdaad geen toeval, zo vlak na de discussie die ze had geprobeerd te voeren en waarover ze klaarblijkelijk ook enkele tweets de wereld in had geslingerd.

“Je kunt nu twee dingen doen,” zei Rendon, nadat hij even had nagedacht. “Negeren en niet zwichten voor lafaards die anoniem dreigen, of het gesprek met ze aangaan. Zeggen wat zo'n reactie met je doet en dat je ook alleen maar probeert de wereld beter te maken. Dat kan soms helpen. Hoe heet je?”

“Ulrike.”

“Ik zal eens kijken wat ik hiermee kan, Ulrike. Ik heb al meer van dit soort verhalen opgevangen. Er kan sprake zijn van een gerichte intimidatiecampagne, hoewel in veruit de meeste gevallen de dreigementen niet werkelijk worden uitgevoerd. Maar als dit soort berichten blijven komen, dan moet je er werk van maken. En daar kan ik je misschien wel bij helpen. Ik ken een aantal mensen die in de cybersecurity werken. Die mensen zijn uiterst bedreven in het natrekken van IP adressen van computers en dat soort dingen. Heel veel van die anonieme helden hebben namelijk niet in de gaten dat ze helemaal niet zo anoniem zijn als ze denken.”

Rendon keek op zijn horloge. Bijna tijd voor de middagsessie.

“Hee, over twee minuten begint het middagprogramma. Ik wil daar graag naartoe. Zullen we anders straks in de pauze hierover verder praten?”

Ulrike vond dat prima en beende weg. Rendon begaf zich naar de zaal en zocht een plaatsje aan de zijkant. Hij hoopte dat het middagprogramma meer vuurwerk zou opleveren dan de lezingen voor de lunch. Maar ook de eerste middag van het congres verliep relatief kleurloos. Ulrike had niet meer in de zaal gezeten en Rendon zag haar ook niet tijdens de theepauze. Hij ging een tikje teleurgesteld terug naar zijn kamer. Ook Brent en Michael had hij ’s middags niet meer gezien en hij had geen zin om met onbekenden uit eten te gaan. ‘Dan maar een diner voor één persoon,’ dacht hij, toen hij een uur later het hotel uit liep.

Het was een aangename avond. Prettig warm met een licht, verkoelend briesje. Rendon vond een kleine, gezellige Trattoria en trakteerde zichzelf op een vegetarische lasagna en een coupe met Italiaans ijs. Hij zat al aan de koffie toen er een bericht kwam op zijn telefoon. Het was afkomstig van een collega van de redactie van Smoke & Fire.

“Rendon, check ons Instagram account. Post van 2 uur vanmiddag, zie reacties.”

Rendon fronste zijn wenkbrauwen en scrolde snel langs het Instagram-profiel van het tijdschrift. Al snel zag hij waar zijn collega op doelde. Er was door de redactie een afbeelding geplaatst van het logo van het FAO-congres met een foto van Rendon ernaast. *“Onze verslaggever Rendon King kan ons straks alles vertellen over het voedsel van de toekomst,”* stond eronder. Tussen de overwegend positieve reacties van volgers stond het volgende:

“We weten wat je echt komt doen, Rendon King. Je had beter thuis kunnen blijven.”

Rendon voelde weer dezelfde onaangename spanning in zichzelf opkomen die hij had gevoeld na het openen van de dreigbrief. Alweer! Kwam het dan uit de hoek van de vleesindustrie, net als bij Ulrike? Zat Sir Angus hierachter? Die had natuurlijk gisteren ook al gezien dat hij in Rome bij het FAO-congres aanwezig was. De gedistingeerde Brit leek hem nou niet direct het type dat zich zelf bezig zou houden met onlinebedreigingen. Maar waarschijnlijk had hij daar wel zo zijn mannetjes voor. Rendon had door een bevriende cyberaanval-expert laten uitzoeken waar de eerdere bedreigingen aan het adres van de lobbyisten voor een vleestaks mogelijk vandaan hadden kunnen komen. Alles wees in de richting van de beroepsorganisatie van vleesproducenten. Rendon had deze informatie nog niet met anderen gedeeld, maar zijn eerdere uitlatingen aan het

adres van Sir Angus waren misschien al genoeg geweest voor de vleesmaffia om ook hem tot doelwit van onlinebedreigingen te maken. En om zelfs brieven in zijn postvak te laten bezorgen.

Rendon nam nog een slok van zijn dubbele espresso. Die was inmiddels koud geworden. Hij rekende af en stapte op. Het was nog niet heel laat en nog altijd aangenaam warm. Een wandeling in de buitenlucht was misschien niet zo'n gek idee. Even rustig overdenken hoe hij met deze nieuwe ontwikkelingen verder zou gaan. Na een uurtje peinzend te hebben geslenterd door de stad besloot hij dat het tijd werd om te gaan slapen. Een keer vroeg naar bed gaan kon tenslotte geen kwaad, al zouden Brent en Michael daar ongetwijfeld anders over denken.

Toen hij bijna terug was bij Hotel Art kwam er ineens een vrouw op hem afrennen. Het was Ulrike. Ze was totaal overstuurd.

“Het is begonnen! Het is begonnen!” riep ze. Ze had een gloed van waanzin in haar ogen.

“Hij zit achter me aan, je moet hem tegenhouden! Alsjeblieft, help me!”

“Ho, rustig!” zei Rendon. “Wat is er begonnen? Wie zit er achter je aan?”

Ze pakte Rendon vast bij beide bovenarmen.

“Het zijn die lui, weet je wel? Die lui van die genetische manipulaties. Ze zijn begonnen. Ze hebben het al voor elkaar. Ze hebben ‘m achter me aan gestuurd!”

Rendon pakte haar nu ook bij haar bovenarmen beet.

“Wát hebben ze achter je aangestuurd, Ulrike?”

“Een genetisch gemanipuleerde kat! Hij was wel twee meter lang en liep op zijn achterpoten! Hij zat achter me aan! Je moet me hier weghalen!”

“Ja, natuurlijk, maar dan moeten we wel oppassen voor die kudde genetisch gemanipuleerde eenhoorns die van de andere kant komt aanstormen. Heb je soms drugs gebruikt of zo?”

“Goed, dan geloof je me niet!”

Boos rukte ze zich los en draaide zich om. Ze begon te rennen en rende zonder uit te kijken de straat op. Een auto toeterde en schoot gierend in de remmen. Rendon was meteen achter Ulrike aan gerend. Hij kon haar nog net vastgrijpen en terug het trottoir op trekken. De automobilist reed vloekend en tierend verder. Rendon zette Ulrike op de grond tegen een muur en keek haar doordringend aan.

“En nu ophouden met die onzin, Ulrike. Wat is er met je aan de hand? Heb je een psychose of zoiets? Of heb je gebruikt? Of beide?”

Ze deed haar handen tegen haar gezicht en schudde haar hoofd. Ze leek door de bijna-aanrijding iets meer bij zinnen te zijn gekomen.

“Ik heb geblowd. Sorry! Ik dacht echt...”

Ze stopte. Haar mond viel open en ze werd lijkbleek. Ontsteld wees ze met haar vinger naar iets dat zich achter Rendon bevond.

“Daar loopt-ie!” zei ze ontzet. “De kat!”

Rendon draaide zich abrupt om. Een eindje verderop liep inderdaad iets dat eruit zag als een grote kat op twee benen. Het was waarschijnlijk een straatartiest, Rendon had wel meer verklede mensen zien lopen, deze avond. De kat liep rustig een andere straat in en verdween weer uit het zicht. Rendon trok Ulrike omhoog. Ze beefde.

“Het was maar een straatartiest. Je moet je niet van die gekke dingen in je hoofd halen, Ulrike. Je bent misschien van streek door die bedreigingen van vanmiddag. Dan moet je juist niet gaan blowen, dat maakt je alleen nog maar angstiger.”

“Ik dacht echt dat hij achter me aan zat, hij bleef me maar volgen en toen ben ik maar gaan rennen.”

Ineens viel ze hem in de armen.

“Mag ik alsjeblieft bij jou blijven? Ik durf niet meer terug naar mijn hostel.”

Ze begon te huilen. Rendon sloeg zijn armen vaderlijk om haar heen en keek wat onbeholpen voor zich uit. Hij wist niet zo goed wat hij hier nou weer mee aan moest.

“Nou, vooruit,” zei hij, “kom maar mee dan. Er staat nog wel een extra bed op mijn kamer.”

Hij liep samen met Ulrike terug naar het Hotel Art. De mooie receptioniste had inmiddels plaatsgemaakt voor een mannelijke collega die Rendon een vette knipoog gaf toen hij zag dat de eerder die avond alleen vertrokken gast samen met een dame teruggekomen was. Rendon glimlachte flauwtjes terug en leidde Ulrike mee naar boven. Op zijn kamer praatten ze nog even na. Ze kwam uit Duitsland en was lid van een kleine, ultralinkse milieubeweging. Rendon schatte haar op een jaar of vijftwintig. Ze dronken nog een Whisky uit de minibar en toen wilde Ulrike wel heel erg graag gaan slapen. Hij gaf haar een handdoek en liet haar de badkamer in. Daarna ging hij zelf zijn tanden poetsen. Terug uit de badkamer zag hij dat Ulrike al haar kleren op de grond had gegooid en diep onder het dekbed was gekropen. Ze sliep. Rendon schudde zijn hoofd. Hij hoefde in ieder geval geen verhaaltje voor het slapen gaan meer te vertellen. ‘Jammer,’ dacht hij. ‘De Gelaarsde Kat was perfect geweest.’

Hoofdstuk 3 – 26 september

Toen Rendon wakker werd zag hij dat het bed naast hem al leeg was. Ulrike was kennelijk al vertrokken. Rendon keek rond en zag een briefje op het bureau liggen. “I am sorry”, stond erop, verder niets. Daarnaast lag een toegangsbewijs voor het conferentie-diner. Kennelijk haar bedankje voor de gastvrijheid. Hij haalde zijn schouders op en kleepte zich met frisse energie aan. De tweede dag van de conferentie zou ongetwijfeld interessanter worden. In de ochtend stonden er drie lezingen op het programma over mogelijke technologische innovaties in de voedselproductie. Het was vooral dit programmaonderdeel waar Rendon naar had uitgekeken. De drie sprekers waren internationale grootheden op hun terrein en stonden er alle drie om bekend niet bang te zijn om verfrissende, soms zelfs controversiële ideeën de wereld in te slingeren. Waarschijnlijk had Ulrike hen bedoeld toen ze het had over “die lui van die genetische manipulaties”.

Onderweg naar de ontbijtzaal kwam hij langs de receptie en ging de woordeloze communicatie met de mooie receptioniste een nieuwe ronde in. Ze knipperde flirterig met haar ogen toen ze hem zag, en na een schalkse blik van Rendon boog ze zich glimlachend weer over haar papieren.

Rendon drentelde even door de lobby. Zou hij proberen om haar uit te nodigen voor het conferentiediner morgenavond? Hij had per slot van rekening nu een extra toegangsbewijs. En dan kon hij haar misschien uithoren over de brief in zijn postvak. Misschien was de brief helemaal niet per post gekomen en had ze gezien wie hem in zijn postvak had gelegd. Hoe zou hij dit eens aanpakken? Haar ter plekke vragen? Nee, dat zou tamelijk gênant zijn, want een andere dame stond aan de balie een paar gasten te woord. Hij bedacht wat anders. Hij vroeg de andere receptioniste om een pen en een enveloppe. Hij ging in de lobby aan een tafeltje zitten en pakte Ulrike’s dinerkaartje uit zijn binnenzak. Op de achterkant van het kaartje schreef hij: “Kamer 412 heeft morgenavond een vacature voor een tafeldame”. Hij stopte het kaartje in de enveloppe, plakte die dicht en schreef er met zwierige letters de woorden “Voor Jou” op. Toen liep hij terug naar de balie. Hij zocht oogcontact met de beoogde ontvangster, die inmiddels in een druk gesprek verkeerde aan de telefoon. Ze zag hem zwaaien met de enveloppe, die hij plechtig op de balie deponeerde. Hij wees op de enveloppe en daarna op haar. Weer verscheen die

licht spottende, geamuseerde glimlach die hij al een paar keer had mogen aanschouwen. Rendon lachte terug en draaide zich om. Onderweg naar de ontbijtzaal begon hij zich een beetje te schamen voor zijn gedrag. Dacht hij nou werkelijk dat deze receptioniste morgenavond met hem mee uit eten zou gaan? Nou ja, niet geschoten was in ieder geval altijd mis.

In de ontbijtzaal schoof Rendon aan bij zijn vrienden, die overduidelijk wel voor de tweede keer het nachtleven van Rome hadden opgezocht. Michael keek hem meewarig-wazig aan.

“Je bent toch niet verstandig aan het worden, Mister Vroeg-Naar-Bed? We hebben al jouw bier moeten opdrinken gisteravond, en nu zitten wij hier dus met jouw kater opgescheept.”

“Ik besteed graag dingen uit,” antwoordde Rendon met een grijns, terwijl hij aanviel op een met croissants en zoete broodjes overladen bord. Michael en Brent, die duidelijk minder trek hadden, keken zwijgend toe en nipten zo nu en dan met lichte tegenzin aan hun koffie.

Na het ontbijt gingen de heren gezamenlijk naar de presentatiezaal. Die stroomde langzaam vol. Om negen uur betrad de dagvoorzitter het podium, een Italiaanse dame van een jaar of vijftig met een kapsel dat Rendon onwillekeurig aan een zeker vrouwelijk hoofdpersoon uit de Star Wars filmserie deed denken. Omdat ze zichzelf niet voorstelde, en omdat Rendon te lui was om haar naam in het programmaboekje op te zoeken, besloot hij om haar voorlopig “Prinses Leia” te dopen.

“Bon giorno,” zei Prinses Leia met een glimlach, “ik hoop dat u allen heeft genoten van de eerste dag van Future Foods, waarop we veel hebben kunnen filosoferen over de huidige problematiek rond de wereldvoedselvoorziening. Vandaag gaan we vooral horen hoe we deze problematiek zouden kunnen aanpakken. Ik ben daarom buitengewoon blij dat we drie fantastische sprekers bereid hebben gevonden om hun ideeën over de toekomst van ons voedsel met ons te delen. Als eerste wil ik graag het woord geven aan...”

Rendon hoorde niet wie het woord kreeg, want hij werd afgeleid door zijn telefoon die een aantal malen achter elkaar trilde. Hij keek, en zag dat het alerts waren van zijn Twitter account. Er was gereageerd op een tweet die hij vanochtend had gestuurd – een foto van het dagprogramma met daaronder de opmerking: *‘Benieuwd waar ons toekomstige eten vandaan gaat komen’*. Onder zijn tweet stonden drie reacties, alle drie van iemand die zich “De carnivoor” noemde:

‘ik heb je gewaarschuwd, Kuifje’

‘geen tweets meer over deze onzin’

‘want anders komt jouw laatste avondmaal uit de hel’

Rendon voelde een machteloze woede in zichzelf opkomen. Dat was verdomme de derde keer in drie dagen! Wie deed dit? Was er soms iemand in het publiek die hem in de gaten hield? Hij keek om zich heen de zaal in. Maar hij zag niemand met een zelfvoldane grijns zijn kant op kijken. Dat was ook niet erg waarschijnlijk, bedacht hij zich. Hij moest kalm blijven, zich niet laten opnaaien, ook al begon de dreiging nu toch echt onder zijn huid te kruipen. Tegen dit soort laffe, anonieme reacties was nou eenmaal weinig te doen. Hij probeerde zich weer te concentreren op de lezing. Aan het woord was Femke Hazeleger, een sympathiek ogende, vrouw uit Nederland. Met een zachte, maar heldere stem vertelde ze hoe je met een uitgekende recyclingstrategie uitstekend een landbouwsysteem kon opzetten waarbij normaliter niet-buikbare reststromen weer worden omgezet in veevoer en andere producten voor de landbouw. Circulaire landbouw werd het genoemd en het concept werd al met succes toegepast in proefboerderijen rondom haar universiteit, de Universiteit van Wageningen. De besparingen in ruimte en in uitstoot van broeikasgassen waren aanzienlijk.

Professor Hazeleger kreeg een vorstelijk applaus toen ze klaar was met haar lezing. Rendon bedacht dat hij graag een keer met deze professor zou willen babbelen over de visie van de vleeslobby op het door haar voorgestelde systeem. In de circulaire landbouw zou vlees een veel minder prominente rol gaan spelen dan in het huidige systeem. Angus Beef zou wel zo zijn bedenkingen hebben.

Na de lezing van Professor Hazeleger was het de beurt aan Dr Jerry Greenfield van de Universiteit van Cambridge.

Jerry Greenfield was een typische Brit, een beetje bleek en rossig, met een prachtig gearticuleerde spreekstijl en een klassiek Cambridge accent. Volgens Prinses Leia ging hij praten over verschillende manieren waarop groene planten met behulp van energie uit zonlicht koolstofdioxide vastleggen, en hoe die kennis zou kunnen worden toegepast in de landbouw. ‘Leuk, als je naam zo mooi aansluit bij je onderzoek,’ dacht Rendon toen Dr Greenfield naar de microfoon liep.

Dr Greenfield begon. Hij legde uit dat er fundamentele verschillen zijn in de manier waarop planten suikers maken uit koolstofdioxide, onder andere de zogenaamde C3- en C4-methoden. Dr Greenfield beschreef eerst rustig hoe die twee processen werkten. Daarna kwam het belangrijkste aspect van zijn verhaal: C4-planten zijn energetisch veel efficiënter dan C3-planten. De productiviteit van C4-planten is daarom vaak veel

hoger dan die van C3-planten. Echter, de meeste planten, en dus ook de meeste landbouwgewassen, zijn C3-planten! Het C3-systeem is namelijk evolutionair al veel ouder dan het C4-systeem, dus C4 heeft nog niet echt de tijd gehad om het dominante systeem op aarde te kunnen worden. En dus, vervolgde Dr Greenfield, zou het een idee kunnen zijn om bepaalde, voor ons belangrijke C3-planten te leren om op het veel efficiëntere C4-systeem over te gaan. En dat was nou precies waar ze in Cambridge mee bezig waren. Het was Greenfield en zijn collega's gelukt om een rijstplant te ontwikkelen, waarin het C4-systeem van de maisplant via genetische modificatie was geïmplanteerd. Ze hoopten langs deze weg een rijstsoort te kunnen creëren die per vierkante meter landbouwareaal twee keer zoveel rijst op zou leveren als de huidige generatie rijstplantjes. Maar het was nog een lange weg te gaan, zei Greenfield, het zou nog wel tien tot twintig jaar duren voordat de eerste C4-rijst zou kunnen worden gegeten.

Ook Jerry Greenfield werd beloond met een enthousiast applaus. Zoals Rendon al had verwacht ontspan zich na afloop van zijn betoog een felle discussie over de wenselijkheid van genetische modificatie in de landbouw, een discussie die naar zijn mening iets te veel afleidde van de werkelijke inhoud van het verhaal. Rendon besloot om zich daar maar niet mee te bemoeien. Als dit de manipulatie was waarover Ulrike zich zoveel zorgen had gemaakt, dan vond hij dat schromelijk overdreven. Zo gevaarlijk leken deze ontwikkelingen hem niet. Hij zag nog niet direct gebeuren dat er vleesetende rijstplanten met lange grijptentakels door de straten van Rome achter hem aan zouden komen rennen. Hij had de Duitse activiste nergens meer gezien, die ochtend. Blijkbaar was ze te bang of te beschaamd om zich nog in dit publiek te vertonen, misschien wel allebei.

Dr Greenfield verliet ondertussen het podium.

Rendon had de lezing van Greenfield buitengewoon inspirerend gevonden, maar ging pas echt op het puntje van zijn stoel zitten toen de laatste spreker van de ochtend werd geïntroduceerd: Professor Oyvind Branstad. Oyvind Branstad was een fenomeen, een bijna mythische figuur. Hij was gelieerd aan de Universiteit van Stockholm in Zweden, maar werkte eigenlijk al jarenlang als een soort zelfstandige. Oyvind Branstad had namelijk geld. Oud geld. Branstad kwam uit een rijke, adellijke Noors-Zweedse familie. Zijn vader, Per Gunnar Branstad had de oude familie-gelden goed belegd en had bij zijn overlijden miljarden kronen nagelaten. Oyvind en zijn broer Anders waren de enige twee erfgenamen geweest. Anders had de traditie van zijn vader voortgezet en had een institutioneel

beleggingsfonds opgericht. Oyvind had besloten om het over een hele andere boeg te gooien. Oyvind was namelijk een wetenschapper, een onderzoeker in hart en nieren. Hij had mariene levenswetenschappen gestudeerd in de Verenigde Staten, had daar ook zijn doctorstitel behaald en was daarna teruggekeerd naar zijn geboorteland om daar als onderzoeker bij een wetenschappelijk instituut aan de slag te gaan. In het jaar 2000, drie jaar nadat zijn vader was overleden, besloot Oyvind om voor zichzelf te beginnen. Hij wilde niet langer afhankelijk zijn van de willekeur van het beurzensysteem waarmee de wetenschappelijke budgetten werden verdeeld en besloot om zijn deel van het familiekapitaal te investeren in wetenschappelijk onderzoek. En daarom liet Oyvind Branstad voor zichzelf een onderzoeksschip bouwen, de Noctiluca. Met de Noctiluca voeren Branstad en zijn team de hele wereld over om onderzoek te kunnen doen naar alle facetten van het leven onder de zeespiegel. Hij werd daarom ook wel “De Zweedse Cousteau” genoemd, naar de beroemde Franse wetenschapper en filmmaker die de onderwaterwereld in de jaren vijftig, zestig en zeventig van de vorige eeuw bij het grote publiek op de kaart had gezet. En hij had succes: Oyvind Branstad en zijn medewerkers produceerden de ene na de andere wetenschappelijke toppublicatie en werden wereldwijd gezien als één van de meest vooraanstaande en vooruitstrevende groepen op hun vakgebied.

Rendon kende Professor Branstad en zijn onderzoekers persoonlijk. Hij had een keer het genoegen mogen smaken om een paar weken als gelegenheidsreporter voor National Geographic mee te mogen reizen op de Noctiluca, een klus die eigenlijk voor Rendons conferentievriend Brent Mooring bestemd was geweest. Maar Brent was heel gevoelig voor zeeziekte en had deze opdracht daarom met liefde naar zijn vriend en collega van Smoke & Fire doorgeschoven. Aan boord was Rendon onder de indruk geweest van de manier waarop het team van Branstad een gemoeidelijke sfeer wist te koppelen aan een fantastisch arbeidsethos en hij had een prachtige reportage gemaakt over hun toewijding aan het leven onder de zeespiegel. Het was prettig geweest eens een keer een verhaal te schrijven waarin malversaties, intimidaties en misstanden geen rol speelden.

Oyvind Branstad liep naar het spreekgestoelte. Hij had kort, grijs haar en een keurig getrimd ringbaardje. Hij moest al boven de zeventig zijn, maar maakte een fitte en heldere indruk. Hij zette een leesbrilletje op en keek de zaal in.

“Het is de laatste dagen al een paar maal gezegd,” begon Branstad. “Onze wereld is niet groot genoeg voor zeven miljard carnivoren. Onze

mondiale vleesconsumptie is dusdanig, dat we veruit het grootste deel van onze landbouwgrond nodig hebben om veevoer te produceren. Daarnaast is vee teelt een van de grootste bronnen van de broeikasgassen koolstofdioxide en methaan. En, zoals altijd op lijstjes van de grootste vervuilers, staan de Verenigde Staten bovenaan als het gaat om vleesconsumptie: afgelopen jaar at de gemiddelde Amerikaan 100,9 kilogram vlees per persoon per jaar! Meer dan honderd kilo! Stelt u zich voor dat iedere aardbewoner zich deze levensstijl zou aanmeten, dan hadden we aan vier planeten aarde nog niet eens genoeg!”

Zo, de toon was gezet! Rendon zag Sir Angus drie rijen verderop wat ongemakkelijk kijken. Branstad praatte verder:

“We weten ook allemaal dat leden van de menselijke soort zich maar heel moeilijk laten bewegen tot ander gedrag, zelfs al weten ze dat ze verkeerd bezig zijn. Ze gaan lekkage pas verhelpen als ze met eigen ogen zien dat alles in hun huis kapot gaat door de waterschade.

Ik heb daarom ook niet de illusie dat we vanaf morgen allemaal veganist worden, ook al weten we dat vooral door onze vleesconsumptie de biodiversiteit op de aarde verschaalt, het klimaat verandert en het milieu vervuult met een overschot aan mest. We vinden vlees namelijk veel te lekker om ervan af te blijven. En ik moet toegeven, het is ook best lekker. Ik gooi ook af en toe wel eens een hamburgertje op de barbecue, ook al haal ik bij lange na de honderd kilogram per jaar niet. En omdat we nou eenmaal niet van het vlees kunnen afblijven geloof ik dus ook niet dat de kortetermijnoplossing voor ons klimaatprobleem gaat liggen in het acuut stoppen met vlees eten. Nee, ik denk eerder dat we moeten proberen om ons vlees op een totaal andere manier te gaan produceren. En daarom presenteer ik u vandaag de plannen voor wat wij bij ons in het laboratorium zijn gaan noemen: groene dieren.”

Dat laatste sprak hij met nadruk uit. Er ontstond geroezemoes in de zaal. De ervaren Branstad hield even op met spreken en keek aandachtig naar zijn publiek. Toen liet hij op het scherm een plaatje van een koraalrif verschijnen.

“Om mijn plan goed uit te kunnen leggen moet ik u eerst meenemen naar een andere wereld, een wereld onder water. U ziet hier een koraalrif. Een koraalrif, dames en heren, is een enorm natuurlijk bouwwerk dat is vervaardigd door groene dieren.”

Hij sprak die laatste twee woorden weer met nadruk uit en liet nu een plaatje zien van een sterk uitvergroete foto van een koraalpoliep.

“Dit is een poliep van een koraaldieltje. Koraaldieltjes vormen grote kolonies van dit soort poliepen en die poliepen scheiden met zijn allen

massaal kalk af. Deze kalk vormt de koraalskeletten, en die koraalskeletten groeien na verloop van tijd uit tot de massieve structuren die we kennen als koraalriffen. Koraalriffen, paradijzen voor duikers, waar duizenden soorten vissen en andere dieren wonen. Koraalriffen, de bron van het hagelwitte zand dat we zo prachtig vinden als we op tropische stranden liggen. Koraalriffen, die de achterliggende kust beschermen tegen de continu op het rif inbeukende golven. En dat kan dus allemaal bestaan vanwege die koraaldiertjes die alsmaar massaal kalk blijven vastleggen. Nu kost dat massale vastleggen van kalk de koraaldieren wel erg veel energie, terwijl er in de voedselarme wateren rond de koraalriffen nauwelijks iets te eten valt. Hoe doen die koralen dat? Welnu, de truc die de koraaldieren hebben uitgevonden is dat ze zijn gaan samenwonen met een plant. Een microscopisch kleine, eencellige plant. Een plant die net zoals alle andere planten met behulp van zonlicht suikers maakt uit water en koolstofdioxide. En die zo vriendelijk is om een deel van zijn opbrengst af te staan aan zijn koraal-gastheer, die hem in ruil daarvoor een veilige woonomgeving biedt. We hebben hier dus te maken met een zuivere symbiose.”

Het volgende plaatje verscheen op het scherm. Het bood een microscopische blik in de celstructuur van een koraal.

“Dit huwelijk tussen plant en dier is zelfs zo intiem dat de cellen van beide partners bijna met elkaar zijn versmolten. U ziet hier dat de plantencellen binnenin de cel van hun dierlijke gastheer zitten. De twee partners hebben geleerd om dusdanig geavanceerd met elkaar te communiceren dat de gast niet door het immuunsysteem, dat is het afweersysteem van de gastheer, aangevallen wordt. Ze hebben op deze manier dus een hybride gevormd tussen een plant en een dier. En ik denk eigenlijk dat we hier zitten te kijken naar een tussenstadium in de evolutie, naar een plant en een dier die op weg zijn naar totale integratie, naar de vorming van een volledig nieuwe tak in de stamboom van het leven: dieren die vrijwel volledig zelfvoorzienend zijn in hun energie behoefte. Dieren die niet hoeven te eten, maar zichzelf met zonlicht, water en koolstofdioxide kunnen bedruipen. Oftewel: groene dieren.

Op dezelfde manier zijn volgens de beroemde symbiogenese-theorie van Lynn Margulis ooit ook de dieren en planten zelf ontstaan, als een fusie tussen twee of meer bacteriën, waarbij uiteindelijk de verschillende bacteriën tot een organel transformeerden, een mini-orgaantje in een grote gemeenschappelijke cel. Zo zijn de bladgroenkorrels in planten ooit een zelfstandig levend eencellig blauwalgje geweest en waren de mitochondriën, de energiefabriekjes die iedere cel in zich heeft, ooit waarschijnlijk

proteobacteriën. En wellicht is dus het zelfstandige algje, dat nu nog op vrijwillige basis in het koraal woont, over een paar miljoen jaar verworpen tot een bladgroenkorrel in een volledig zelfvoorzienend, ofwel auto-troof, groen dier.”

Branstad pauzeerde even en nam een slok water. Rendon dacht na over het laatste deel van Branstads betoog. Hij wist al hoe de symbiose tussen het koraaldier en de alg werkte, maar had nog nooit op deze manier tegen de positie van deze unieke samenlevingsvorm in het grotere verhaal van de evolutie aangekeken.

Op dat moment voelde Rendon zijn telefoon weer trillen. Hij keek en zag een nieuwe reactie van De Carnivoor:

‘ik houd je in de gaten, daar aan de zijkant van de zaal!’

Rendon voelde een nieuwe schokgolf door zijn lichaam gaan en keek opnieuw om zich heen de zaal rond. Er was dus echt iemand hier die hem in de gaten hield! Maar ook deze keer zag hij niets verdachts en wendde hij zich maar weer tot de lezing.

“Terug naar ons probleem van de wereldvoedselvoorziening,” vervolgde Oyvind Branstad.

“Stelt u zich eens voor dat u een koraal was: u zou maar tien procent hoeven te eten van de hoeveelheid die u nu gewend bent, de rest van uw eten zou u binnenkrijgen door lekker de hele dag in de zon te gaan liggen! Wat een heerlijk vooruitzicht! Helaas, zover is het nog niet, maar het geeft wel de richting aan waarin mijn team en ik aan het denken zijn: kunnen we het principe van de fotosymbiose niet gaan toepassen in onze voedselproductie? Kunnen we dierlijke producten maken uit zonlicht en water? Kunnen we het systeem dat koralen hebben ontwikkeld misschien overzetten in andere dieren? En kunnen we het systeem uiteindelijk toepassen om op een duurzame manier in onze vleesbehoefte te voorzien?

We zijn met deze vragen in ons achterhoofd aan de slag gegaan. We zijn eerst eens op zoek gegaan naar dieren die geschikt zouden kunnen zijn als proefmodel. Daarbij zijn we bescheiden begonnen. Je kunt natuurlijk niet zomaar een mechanisme dat bestaat in een ongewerveld zeedier in een koe of in een varken implanteren. Nee, we hebben de eerste proefdieren vooral gezocht in de naaste verwantschap van de koralen, om zo dicht mogelijk bij het origineel te blijven. We hebben gekozen voor een zeeanemoontje, *Aiptasia pallida* geheten, ook wel bekend als het “glas-anemoontje”. Een ideaal diertje om mee te werken, gemakkelijk te kweken, groeit als kool, en, niet onbelangrijk: ook dit anemoontje heeft een foto-symbiose met een alg, dezelfde alg die ook koralen bewoont.”

Inmiddels was er een foto van het glasanemoontje op de linkerhelft van het beeldscherm verschenen.

“Naast het glasanemoontje zochten we ook nog naar een vergelijkbaar beest dat geen fotosymbiose heeft, maar gewoon zelf zijn kostje bij elkaar moet scharrelen. Die vonden we in het verre neefje van de glasanemoon, *Nematostella vectensis*, ofwel de Starlet anemoon. Ook een labrat, ook prima geschikt voor experimenten.”

Er verscheen een foto van een tweede zeeanemoon naast de foto van *Aiptasia*. Een delicaat, wit anemoontje met lange dunne tentakels.

“De volgende stap was dat we de alg en de Starlet anemoon met elkaar moesten leren praten. Een fotosymbiose kan bestaan, omdat de alg het koraal of de glasanemoon herkent aan bepaalde merktekens, eiwitten die aan de buitenkant van de cellen van de gastheer zitten. Receptoren, noemen we die eiwitten. Andersom moet de gastheer ook de eiwitten van de alg leren herkennen. Zoals u waarschijnlijk weet heeft ieder eiwit een genetische code, vastgelegd in het DNA van het organisme dat het eiwit maakt. Wat we nu kunnen doen is de genetische codes die ervoor zorgen dat *Aiptasia* de herkenningseiwitten aanmaakt toevoegen aan het DNA van *Nematostella*, zodat ook deze anemoon de alg gaat herkennen als potentiële huwelijkspartner. Het helpt daarbij dat we inmiddels de genetische codes kennen voor bijna alle eiwitten die *Aiptasia* kan aanmaken. Gelukkig maar, want er zijn nog veel meer eiwitten betrokken bij het goed functioneren van de symbiose. Bijvoorbeeld de zogenaamde gastheerfactoren, die ervoor zorgen dat de alg, wanneer die eenmaal in de anemooncel leeft, zijn uit koolstofdioxide en water gemaakte suikers inderdaad gaat delen met zijn gastheer. Kortom, er moeten heel wat stukjes DNA van *Aiptasia* worden toegevoegd aan het DNA van *Nematostella* om van *Nematostella* een geschikte gastheer te maken.

Tien jaar geleden zou dat een enorme, bijna onmogelijke opgave zijn geweest. Maar sinds een aantal jaren hebben we een nieuw stuk gereedschap in onze genetische knutselkist: CRISPR-CAS. CRISPR-CAS is een truc die we hebben afgekeken van bacteriën. Ik zal u de technische details besparen, maar waar het op neer komt is dat we met CRISPR-CAS heel gericht aan DNA kunnen sleutelen. CAS is een eiwit dat het kettingvormige DNA doormidden kan knippen. We kunnen aan het CAS-eiwit een stukje RNA binden dat precies overeen komt met het stuk DNA waarin we willen knippen. Het stukje RNA wijst als het ware het CAS-eiwit de weg, laat aan het eiwit zien waar het moet knippen. Als we dan ook nog een extra, nieuw stukje DNA vastmaken aan het CAS-eiwit, dan wordt dat nieuwe stukje DNA ingebouwd op de plek waar CAS

zojuist geknipt heeft. CRISPR-CAS heeft het sleutelen aan DNA een stuk eenvoudiger gemaakt.”

Rendon had wel eens van CRISPR-CAS gehoord, maar was blij dat de professor het toch nog even helder uitlegde. Het viel hem op dat alle sprekers tot nog toe een buitengewoon toegankelijk verhaal hadden gehouden, zonder te veel op de wetenschappelijke details in te gaan. Waarschijnlijk had de FAO voorzitter iedereen met nadruk gevraagd om voor een breed publiek te spreken – er waren niet alleen wetenschappers in de zaal, maar ook politici, lobbyisten, branche-vertegenwoordigers en lastige verslaggevers zoals hijzelf.

“Met behulp van CRISPR-CAS zijn we erin geslaagd om de genetische codes van alle eiwitten die Aiptasia nodig heeft om het samenwonen met zijn alg mogelijk te maken over te zetten in Nematostella. Vervolgens hebben we de algen uit Aiptasia geïsoleerd en aangeboden aan jonkies van de genetisch aangepaste Nematostella. En tot onze grote vreugde zagen we dat ze liefdevol door hun nieuwe gastheer werden opgenomen.” Er verscheen een foto van een Nematostella die iets bruiner was dan op het eerder vertoonde plaatje en een tweede foto, op microscopische schaal, liet zien dat er algen in de cellen van de anemoon waren binnengedrongen.

“Maar we waren nog niet helemaal tevreden. We moesten natuurlijk ook nog laten zien dat het nieuwe huwelijk goed functioneerde. We gingen eerst maar eens kijken of de alg in zijn nieuwe huis nog steeds deed wat de meeste planten doen: zuurstof produceren. Dat bleken ze te doen. Daarna hebben we de anemonen op dieet gezet, we gaven ze twintig keer zo weinig voedsel als normaal en gaven ze in plaats daarvan licht. Ook dat ging goed, de anemonen groeiden zelfs sneller dan dat ze normaal deden. We hebben daarna als ultiem bewijs nog laten zien dat een deel van de door de algen gebonden koolstofdioxide uiteindelijk terecht komt als bouwsteen in het weefsel van de anemoon.

Het is ons dus gelukt om het principe van de foto-symbiose succesvol over te zetten van het ene naar het andere dier. Dat is een enorme doorbraak en we zijn verheugd u te kunnen mededelen dat de resultaten vorige week zijn gepubliceerd in het vooraanstaande vakblad Nature.”

Professor Branstad liet een foto zien van de cover van het vakblad Nature. “Creating a phototroph” stond er boven een bladvullende foto van een Starlet zeeanemoon.

Nature. De natte droom van iedere wetenschapper, wist Rendon. Iedere wetenschapper wilde publiceren in het Britse Nature, of in diens

Amerikaanse tegenhanger, Science. Publiceren in Science of Nature was een erkenning dat je werk baanbrekend was, dat je er als wetenschapper toe deed. Oyvind Branstad had minstens zeven maal een verhaal in deze bladen gepubliceerd en telde dus absoluut mee aan de top van de wetenschap.

“De eerste horde op weg naar groene dieren is dus genomen,” vervolgde de professor.

“En nu willen we kijken of we deze kunstgreep ook kunnen toepassen op dieren die op de evolutionaire ladder wat verder af staan van zeeanemonen. Weekdieren of wormen bijvoorbeeld, eiwitrijke dieren die we zouden kunnen eten. En uiteindelijk willen we kijken of we in staat zijn om ook onze meer reguliere eiwit-leveranciers fototroof te maken. Ik kan daarbij alvast wel vertellen dat u geen groene koeien te zien zult krijgen, dat lijkt onbereikbaar. Niet omdat het technologisch niet zou kunnen, maar omdat de oppervlakte/inhoud ratio van een koe nou eenmaal niet geschikt is voor een fototrofe leefstijl. Kijk maar eens naar een plant: allemaal platte, groene bladeren. Heel veel oppervlakte, heel weinig inhoud. Bij een koe is dat andersom. Zelfs al zouden we een groen gemaakte koe vierentwintig uur per dag in de zon zetten, dan levert dat nog steeds maar slechts tien procent op van de totale energiebehoefte van die koe. Dat schiet dus niet op. Maar als we een iets platter beest nemen, dan wordt het al een stuk interessanter. Een platvis, bijvoorbeeld. Stelt u zich voor dat we bijvoorbeeld een schol zodanig zouden kunnen aanpassen dat hij symbiotische algen zou kunnen opnemen, en hij doet dat met dezelfde efficiëntie als onze zeeanemonen, dan kan die schol tot wel honderdvijftig procent van zijn energiebehoefte uit zonlicht halen. Met zijn eigen zonnecellen. En dan kunnen we dus groene vissen kweken met alleen zonlicht en water. Groente en vlees in één product.”

Branstad liet een gefotoshopt plaatje zien van een groene platvis.

“Maar zover is het nog lang niet,” zei hij. “We hebben een zeer belangrijke eerste stap gezet op weg naar groene dieren. Nu gaan we kijken of we ook de beoogde vervolgstappen kunnen zetten. Ik verwacht dat we over tien tot twintig jaar de eerste groene vis op ons bord kunnen hebben. Misschien op een bedje van C4-rijst uit Cambridge. Het zou een enorme winst betekenen voor de leefbaarheid van onze planeet. Maar, ik wil u als laatste nog wel dit meegeven: met zijn allen wat minder vlees eten is sneller, beter en een stuk eenvoudiger. Ik dank u wel.”

Een overweldigend applaus steeg op uit de zaal. Er gingen zelfs enkele

mensen staan. Met een glimlach op zijn gezicht liet Professor Branstad de ovatie over zich heen komen. Na een poosje verstomde het applaus en kwam Prinses Leia het podium weer op.

“Dank u, Professor Branstad, dank voor een prachtige stukje science fiction, waarbij we zagen dat de fiction beetje bij beetje science is geworden, en straks wellicht dus nog werkelijkheid ook. Ik weet zeker dat uw prikkelende woorden tot veel discussie zullen leiden, wie mag ik als eerste het woord geven?”

Een aantal mensen, waaronder Rendon, staken hun hand op. De eerste vragensteller, een jonge Amerikaan wilde iets weten over de technieken waarmee het team van Branstad had gewerkt. De tweede vroeg hoeveel genetisch materiaal er had moeten worden overgezet om de Starlet-aneemoon zo gek te krijgen om de algencellen op te nemen. Branstad zei dat het meerdere tientallen genen betrof, en dat ze ook nog een beetje aan de symbiotische alg hadden moeten sleutelen. Daarna kwam er een vraag van Branstads collega-spreker, Jerry Greenfield.

“Professor, men zegt vaak dat het gras altijd groener is aan de overkant. U probeert om dieren als planten te laten groeien, maar wist u dat er heel wat algentelers zijn die het omgekeerde willen? Zij proberen om hun algen met organisch voer op te kweken, omdat dat efficiënter zou zijn dan kweken op licht. Mijn vraag is daarom: kunt u echt een efficiëntieslag gaan maken wanneer het u zou lukken om uw groene dieren te maken?” Branstad glimlachte.

“U heeft gelijk, heterotrofie is inderdaad efficiënter als het gaat om het snel laten groeien van productiedieren. Maar u vergeet het aspect van beschikbaarheid van ruimte, landbouwgrond, voor het maken van het voer voor deze dieren. Dat moet uiteindelijk toch voortkomen uit plantaardige, fototrofe productie, nietwaar? Oftewel, als we teruggaan naar het voorbeeld van de schol, we kunnen de groene schol blijven kweken in min of meer hetzelfde bakje als waarin we ze nu kweken, maar die dertig vierkante meter landbouwgrond die nu nodig is om het visvoer voor deze schol te maken, heb je dan niet meer nodig. We slaan een paar stappen over in het productieproces, daar zit ‘m de winst.”

Greenfield knikte instemmend. Hij was tevreden met het antwoord. Nu was het de beurt aan Rendon. Hij vond dat hij deze vraag aan Ulrike verschuldigd was:

“Professor, u beschrijft een prachtige innovatie, die volgens mij op heel veel weerstand zal stuiten. Nog meer dan bij de technologie van Dr Greenfield zal het publiek zich gaan roeren over het gesleutel aan levende wezens. Hoe denkt u dit ooit door de ethische commissie te krijgen, een

genetisch gemodificeerd groen dier?”

Weer glimlachte Branstad.

“Dat is een terechte vraag, maar ik ga een ontwijkend antwoord geven. Ik ben namelijk een wetenschapper. Als wetenschapper lever ik nieuwe kennis en het inzicht hoe die kennis benut zou kunnen worden. Daarbij houd ik mij altijd aan de ethische richtlijnen voor het doen van onderzoek met dieren. De ethische discussie of het wenselijk is om de kennis toe te passen laat ik liever over aan het publiek en de politiek. Maar, ik wil daarbij wel het volgende opmerken: als we straks de keuze hebben tussen te weinig eten of genetisch gemodificeerd eten, dan denk ik dat ik wel weet wat de meeste mensen zullen kiezen. Heb ik uw vraag daarmee voldoende beantwoord?”

Rendon knikte. Zijn vraag bleek de laatste te zijn voor de lunchpauze. De dagvoorzitter was inmiddels weer het podium opgelopen en bedankte de professor nogmaals hartelijk voor zijn bijdrage. Rendon dacht nog even na over het verhaal van Oyvind Branstad en het onwerkelijke idee van een fototrofe platvis. Terwijl hij luisterde hoe Prinses Leia de lunch aankondigde, kwam er een gedachte bij hem op. Hij spoedde zich naar beneden naar het podium om de professor zijn idee voor te leggen, maar iemand anders was hem voor. Het was de jonge Amerikaanse vragensteller, die nu allerlei details wilde weten over de CRISPR-CAS methode die Professor Branstad had toegepast. Het zag er niet naar uit dat dit een heel kort gesprek zou worden. Rendon begon ongeduldig heen en weer te schuifelen. Gelukkig voor hem had Branstad Rendon herkend. Beleefd en behendig beëindigde de professor het vragenvuur van de Amerikaan en wendde zich tot de Smoke & Fire-reporter.

“Rendon, goed om je weer te zien! Wat kan ik voor je doen?”

“Professor, naar aanleiding van uw antwoord op mijn vraag schoot mij net iets te binnen. Waarom combineert u dit excellente werk niet met de recente ontwikkelingen omtrent kweekvlees? Dan bent u in één keer van die hele ethische discussie af. Vlees uit een petrischaal, gekweekt op zonlicht, dan zijn we er toch?”

Branstad dacht even na. Toen glimlachte hij. “Briljant, Rendon. Die link hadden wij inderdaad nog niet gelegd. Een superidee.”

Hij zweeg even na deze woorden. Toen keek hij Rendon aan.

“Heb je anders zin om bij ons aan te schuiven voor de lunch? Ik ben wel benieuwd of je nog meer van die goede suggesties hebt. En,” zei hij, nu op fluisterton, “dan hoeft ik het tenminste niet de hele tijd over CRISPR-CAS te hebben”.

Rendon grijnsde en liep samen met de professor de zaal uit.

Hoofdstuk 4 – 26 september

Alle congresgasten wandelden gestaag in de richting van het buffet. Rendon en de professor lieten zich met de stroom meevoeren en schuifelden de eetzaal binnen. Op dat moment bliepte Oyvind Branstads telefoon. De professor keek en fronste zijn wenkbrauwen. Rendon zag hem swipen over het display. Zo te zien zocht hij een bepaald bericht. Zijn vingers stopten, hij had kennelijk gevonden wat hij zocht en begon te lezen. Daarna wendde hij zich tot Rendon en liet hem de telefoon zien.

“Ik werd zojuist getipt dat er nogal heftig op mijn lezing is gereageerd op Twitter. Moet je kijken!”

Rendon las de tweet die op het display stond:

Stop met uw tirades tegen de vleesindustrie. U gaat hier spijt van krijgen. We hebben u gewaarschuwd.

De tweet stond op naam van “The Beef Knight”. Zoiets had Rendon ook al gezien bij de reacties die hijzelf en de activiste Ulrike hadden ontvangen: “De Carnivoor”, “Hamburger Hero”, “The Spare Ripper”, het waren iedere keer dat soort namen. Het leek allemaal uit dezelfde hoek te komen.

“Dit soort reacties heb ik deze dagen eerder gezien, professor. Het lijkt erop dat er iemand bij dit congres rondloopt die probeert de vleesindustrie te beschermen.”

Hij beschreef de tweets die Ulrike en hijzelf hadden ontvangen. De professor keek bedenkelijk en zei even niets.

“Je zou bijna denken dat het Sir Angus Fitzpatrick himself is,” ging Rendon verder. “Hij loopt hier tenslotte hoogst persoonlijk rond en had de gelegenheid om meteen te reageren. Aan de andere kant, zo’n gedistincte Brit, die zal zich toch niet tot dit soort praktijken verlagen?”

“Niets is tegenwoordig wat het lijkt, Rendon.”

“Klopt het trouwens wat er in die tweet stond? Dat ze u eerder hebben gewaarschuwd?”

“Ja. Mijn onderzoek naar groene dieren roept veel weerstand op. Onder andere bij de klassieke vleesproducenten. Ik krijg regelmatig vriendelijke, doch dringende verzoeken om met dit onderzoek op te houden. Maar nog nooit waren die zo direct bedreigend als deze tweet.”

Rendon besloot open kaart te spelen met de professor.

“Eigenlijk ben ik vooral naar dit congres gekomen om onderzoek te doen naar dit soort bedreigingen. We zien al enige tijd dat er een haatcampagne

wordt gevoerd tegen pleitbezorgers voor dierenwelzijn, vegetarisme, veganisme, klimaat en milieu. Kortom, tegen iedereen die de vleesindustrie in een kwaad daglicht probeert te stellen. Mag ik u daar tijdens de lunch wat meer over vragen? Misschien kunnen we er samen achter komen in welke richting we de bron van al die dreigberichten moeten zoeken.”

De professor stemde toe. Maar net toen ze aan een van de lange tafels wilden gaan zitten, kwam er een dame van de FAO op hen toegelopen.

“Mijnheer Branstad, het spijt me verschrikkelijk dat ik u moet storen tijdens uw lunch, maar de Italiaanse televisie is hier en ze willen graag een interview met u. U begrijpt, dat is erg belangrijk voor zowel uw als onze public relations. Vindt u het heel erg om uw lunch even te onderbreken? Sorry.”

De ‘sorry’ was gericht aan Rendon. De professor keek hem met een licht spottend lachje aan.

“De plicht roept, helaas...”

“Geen probleem hoor, ik eet wel vaker alleen.”

De professor liep met de FAO vrouw mee de zaal uit. Rendon wilde een tweede poging doen om te gaan zitten, maar opnieuw kwam er iemand naar hem toe. Het was Reidun, een lange, ranke Noorse, die een promotieonderzoek deed bij de groep van Branstad. Rendon kende haar nog van de keer dat hij mee was geweest op de Noctiluca, het onderzoeksschip van de professor. Ze was toen nog een stagiaire geweest en had het buitengewoon goed met hem kunnen vinden. Na een feestje aan boord van het schip waren ze zelfs in een dolle bui bij elkaar in bed beland. Rendon had haar al een paar keer gezien in de wandelgangen, maar ze leek hem tot nu toe een beetje ontlopen. Ze was duidelijk nerveus toen ze hem aansprak.

“Hey Rendon, mag ik jou iets vragen? Ik ben een beetje bezorgd ergens over. Ik durf de professor nu niet lastig te vallen, maar ik hoopte dat jij misschien...”

“Ja natuurlijk Reidun. Wat kan ik voor je doen?”

“Nou, ik mis sinds vanochtend iemand van ons team. We zijn hier met zijn vieren: Professor Branstad, Maxim, Sergio en ik. Maxim ken je nog wel, toch?”

Rendon knikte. Maxim was de persoonlijke assistent van Oyvind Branstad, zijn steun en toeverlaat die hem bijna overal en altijd vergezelde.

“Sergio doet sinds kort een promotieonderzoek bij ons. Maar ik heb hem vandaag nog helemaal niet gezien. Hij heeft de lezing van de professor gemist. En die ging nota bene over het onderzoek waar hij zelf aan

meewerkt! Ik heb hem al vier keer gebeld, maar hij neemt zijn telefoon niet op en reageert ook niet op zijn appjes..”

“Vreemd... misschien had hij geen zin vandaag? Of heeft hij een kater?”

“Nee, het is echt helemaal niets voor hem om zomaar de lezing te missen. Sergio loopt altijd over van dankbaarheid voor de kans die hij heeft gekregen. Hij komt uit Colombia en heeft een moeilijke jeugd gehad, geloof ik. De professor schofferen door niet naar zijn lezing te komen past totaal niet bij hem.”

“Hmm...nee, dat lijkt dan inderdaad niet echt logisch. En heb je hem ook niet in het hotel gezien, vanochtend bij het ontbijt of zo?”

“Nee, ik logeer ergens anders dan hij,” zei Reidun.

“En Maxim? Heeft die hem nog gezien?”

Ze schudde haar hoofd.

“Nee. Maxim is hier niet vandaag, want hij moest dingen regelen voor de professor bij de universiteit van Rome. Maar ik heb hem zostraks gebeld. Hij logeert wel in hetzelfde hotel als Sergio en hij heeft hem vanochtend ook niet gezien. Maar dat was niet zo raar, want Max moest vroeg weg, dus die heeft veel eerder ontbeten.”

Een onbestendig gevoel begon Rendon te bekruipen. De professor was zojuist concreet bedreigd. Een bedreiging die vermoedelijk iets te maken had met het onderzoek waar deze Sergio aan meewerkte. Het zou toch niet dat...?

“Misschien moeten jij en ik maar even bij zijn hotel gaan kijken,” zei hij.

“Weet je waar hij logeert?”

“Hotel Bellavista heet het geloof ik. Het is hier niet zo ver vandaan. Ja, laten we dat dan maar doen.”

Ze liepen de lunchzaal uit. Onderweg naar het hotel vertelde Reidun, die kennelijk nog niets wist over de bedreigingen op Twitter, iets meer over haar missende collega.

“Sergio heeft best een nogal heftige familie. Drugshandel, cocaïne, moord, niet bepaald een voorbeeldgezin waar hij in is opgegroeid. Professor Branstad ziet hem volgens mij als een soort protegé. Ik denk dat hij er trots op is dat hij zo’n talentvolle, kansarme jongen hoop heeft kunnen bieden op een betere toekomst.”

“Misschien moest hij onverwacht terug naar die lieve familie,” opperde Rendon. Het leek hem beter om nog maar even niets te zeggen over de bedreigingen aan het adres van Professor Branstad. Misschien lag Sergio toch wel gewoon zijn roes uit te slapen...

“Zou kunnen,” zei Reidun zonder veel overtuiging.

Na tien minuten lopen kwamen ze aan bij Hotel Bellavista, een klein, wat